V. évfolyam, 47. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

=UJVIDÉK, 1908.=
junius 11. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidék, Petőfi-utca 47. sz., ahová a lap szellemi s anyagi részét illető közlemények intézendők Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A Limán lecsapolása.

Hogy a városházán is inaugurált uj rendszer alkotnivágyása nem szoritkozik pusztán programszerü igéretekre, tervezgetésekre, hanem *tettekben* és *tényekben* nyilvánul, erre a Limán lecsapolásának ügye is ékes tanubizonyságot szolgáltat. Közismert tény, hogy a különben kedvező és szép fekvésü Ujvidék városát ép a Duna mellett elterülő s az összes városi szennyvizek levezető csatornájául szolgáló *Limán* s az innen szerte áradó büz és miazma veszélyezteti legjobban közegészségi szempontból. A nálunk oly gyakori mocsaras lázak és malária kutforrása itt keresendő s bárha a város közönsége a már türhetlenné vált állapotok javitására, a Limán eltávolitására a legmesszebbmenő áldozatoktól sem riadt vissza, a gyökeres szanálásra mi sem történt — mert hiányzott a komoly akarat s talán még inkább a kellő szakértelem, főleg az a kéz, mely ezt intézni volt hivatva. A tengeri kigyóként hosszu évtizedek óta kisértő Limán sok ezer forint és még több ezer korona költséget szivott már fel, tervek készültek, kisérletek történtek s a vége az lett: maradt minden a régiben, sőt talán a mindjobban fejlődő és gyártelepekkel is növekvő város szennyvizeinek gyarapodása folytán a Limán még nagyobb mértékben és területre terjesztette a közegészséget veszélytető büzt és rothadó anyagokból, dögleletes hulladékokból és hullákból táplálkozó miazmákat.

A jobb jövőnek reménysugara villant meg nem egyszer, midőn a Limán ügyének hivatalos tárgyalása hozatott felszinre — de fájdalom, csakhamar a keserü csalódás lépett nyomába és minden maradt a réginél. Pedig kivált a technikai és mérnöki tudományok mai előhaladt korában nincs akadály, nincs lehetetlen annyira, hogy azt legyőzni nem lehetne.

Az adófizető közönségen bizonyos láz ütött ki, midőn az amugy is költséges városi közigazgatás keretében egy teljesen uj, eddig ismeretlen *műszaki hivatal* szervezéséről értesült. Ámde hisszük és bizton reméljük, hogy ez az idegenkedés, sőt némely részről még *ellenszenvnek* is minősülő tartózkodás, ha nem tudatlan és alaptalan támadás, előbb-utóbb derekát lesz kénytelen beadni és bevallani, hogy egy nagy jövőre hivatott város, mint *Ujvidék*, ha tervszerüleg akar fejlődni és biztos alapokra fektetett haladást érni, nem nélkülözheti a műszaki kérdésekben teljesen jártas, szakképzett erőket. Anélkül hogy rekriminálni akarnánk, csak per tangentem és mellesleg emlitjük, hogy a kisebb költségen fentartott korábbi mérnöki hivatal bizon többe került a mostani műszaki hivatalnál, mert nem volt az a műszaki kérdés és ügy, amikor nagy költségen külön szakértőket nem kellett fogadni kivülről.

Ma már, rövid fenállása után, be kell vallanunk, hogy az ujonnan szervezett műszaki hivatal áldásosan működik s lépten-nyomon bizonyitja rátermettségét. Hogy egyebet ne emlitsünk ezuttal, pusztán a Limánra szoritkozunk, hol kézzelfogható eredmény látható. A szombati közgyűlés elé azt az örvendetes előterjesztést és jelentést tette Orbán Ignác műszaki tanácsos, hogy a limáni szivattyutelep már fel van épitve, a nagy szivattyu megkezdte működését és már első nap 50 centiméterrel apasztotta a Limán szennyvizét.

A helyszinen szerzett tapasztalatok alapján mondhatjuk, hogy 3-szor 24 alatt majdnem teljesen sikerült a vizet kiszivattyuzni s a kellő szaktudással megkezdett munkálatok után bizton remélhető, hogy a Limán ügye *végleges, sikeres* megoldást nyer már legközelebb.

A közönség tájékoztatása és megnyugtatása végett ide iktatjuk a tvh. mérnöki hivatal ide vonatkozó jelentésének következő passzusait: remélhető, hogy a selyemgyári szivattyutelep és a szivattyutelephez vezető zárt csatornák is nehány hét mulva elkészülnek, ugy, hogy nincs technikai akadálya annak, hogy a gyártelep szennyes vizeinek fertőtlenitése és rendszeres elvezetéséről is végre gondoskodás történjék. Elérkezett ennélfogva az ideje annak, hogy a város a gyártelepeket kötelezze, hogy záros határidőn belül szennyviztisztitó és levezető berendezéseiket kiépitsék, annál inkább, mert a szivattyutelepek és hozzá vezető csatornák kiépitése után a szennyvizeknek *nyilt* árkokba vezetése megengedhető nem levén, amennyiben a gyárak szennyviztisztitó és levezető berendezéseiket ki nem épitenék, a város kénytelen lenne az illető *gyárak üzemét* közegészségi szempontból betiltani. A Duna vizszinének megfelelő leszállása és a munkapálya és vasuti vágányok keresztezésének elkészitése után megkezdhető lesz a *Limán* mélyebb részének *feltöltése.*

Ezen célra, valamint a vasuti töltés és gyártelepek közötti anyagároknak feltöltésére az 1 milliós beruházási kölcsön terhére 20.000 k. engedélyezett a törvényhatóság és utasitotta a tanácsot, hogy a gyártelepek szennyes vizeinek fertőtlenitésére és rendszeres elvezetésére szükséges intézkedések megtételéről sürgősen gondoskodjék.

A mérnöki hivatal a limáni és gyári szennyes vizek büzös kigőzölgésének megszüntetése után, az obori sertéshizlalók által okozott talajfertőzéseket is tanulmánya tárgyává kivánja tenni, hogy e tekintetben is az egészségtelen viszonyok lehető orvoslására mielőbb javaslatot terjeszthessen elő.

Tehát tettekben megnyilvánuló gondoskodás és intézkedés történik immár valamennyiünk legdrágább, legféltettebb kincsének, a *közegészség* őrzéséről is, amiért teljes *elismeréssel* és *hálával* adózunk az illetékes köröknek.

Törvényhatósági közgyűlés.

Vár. törvényhatóságunk e hó 6-án Dr. Balla Aladár főispán elnöklete alatt rendes havi ülést tartott, melyen bizon nagyon kevesen jelentek meg; a nagy hőség tartotta-e távol a többieket, vagy a városi ügyekkel nem törődömség, nem kutatjuk, de a megjelentek neveit ide iktatjuk azzal, hogy ezentul mindig közölni fogjuk a törvényhatóság megjelent tagjait, hadd lássa a választó polgárság, a városatyák közül ki és mennyire érdeklődik a városi közügyek iránt. A megjelent tagok — alig valamivel többen, mint a tanács — következők: Dr. Adamovich, Dr. Ámon, Bozsenik, Endre Antal, Dr. Gál, Geissler, Dr. Ilics, id. Jójárt, Dr. Kemény, Dr. Kubinyi, Dr. Leitner, Lovrekovits, Mayer József, Martonoski, Pekló, Peits Péter, Radonits, Szabó István és Virág István.

Ingatlanok elidegenitése.

Ma már 3-adszori tárgyalásban ugy a *kliszai* megállóhely létesitéséhez szükséges 280 □-ölnyi terület, mint a *sertéshizlalókhoz* vezető vágány által elfoglalt 2200 □-öl névszerinti szavazás utján egyhangulag — ingyen és tehermentesen átengedtetik. Ugyancsak névszerinti szavazás utján a vár. kórház és telke a magyar

BOGDÁNY és TÁRSA
UJVIDÉK,
Vármegye-utca 5.
Központi fütés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás és világitás berendező vállalat. Telefon 219.
Főtelep: Budapest, VI., Dalnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

26—32 BLUZKÜLÖNLEGESSÉGEK

KRÓN KÁROLY FIA
DIVATÁRUHÁZÁBAN
UJVIDÉKEN.

főgimnázium jelenlegi épületeért cserekép en átadatik uj főgimn. épület céljaira, ezenkivül pedig a telek kibővitése és uj utca nyitása céljából a szomszéd kertekből még körülbelül 800 □-öl kisajátitása határoztatik.

Tisztviselőtelep.

A tisztviselőtelep ügye hosszas eszmecsere után, melyben Endre A, Lovrekovits F., Dr. Kubinyi vett részt, Dr. Adamovich J. inditványára akkép nyert elintézést, hogy ketté osztatván, a *futaki* rész azonnal átengedtetett, ellenben a limáni területen eszközlendő feltöltések magasságának nivója nem lévén határozottan megállapitva, ennek meghatározása a lejtmérezés és város rendezés követelményeinek figyelembe vételével, a legközelebbi közgyűlésre marad. A tisztviselőtelep létesitésének munkálataihoz ellenőrző és felügyelő bizottságkép Pekló B., Tomann V., Dr. Szlezák L. küldetnek ki.

Tudomásul.

A husvágási és közvágóhidi, valamint az épitési szabályrendelet módositásait jóváhagyó *min. rendeletek*, nem különben *főispáni* átirat a számonkérőszék megtartásáról és a polgármesteri jelentés tudomásul vétetett, ugy szintén tudomásul vétetik a közuti alap 1905. és 1906. s a kórházi alap 1906. é. zárszámadása.

Szennyvizek fertőtlenitére — Munkásvágány.

A Limán és a gyártelepek szennyvizeinek fertőtlenitése és eltávolitásáról külön cikk számol be; a mérnöki hivatal előterjesztese örvendetes tudomásul szolgált, a javasolt intézkedések sürgős megtétele elhatároztatik s a kért költség megszavaztatik. A Limán feltöltése céljából szükséges dunaparti ideiglenes munkásvágánynak az államvasuti vágányokkal való keresztezése iránt az államvasutakkal a szerződés megköttetik.

Adókivető bizottság bizalmi férfiai.

Pekló B. az adó méltányos és igazságos kivetése és főleg az iparosok érdekeinek megóvása céljából az ipartestület 9 szakosztályának 2—2 képviselőjét kivánja az illető iparos-csoportok szerint kiküldetni Minthogy azonban a törvény csak 2 bizalmi férfiu kiküldését irja elő, akik nem is kötelesek megjelenni s minthogy polgármester igéri, hogy az egyes csoportok kivánságainak kielégitése végett az ipartestület s elnöke meg fog hallgattatni, Pekló visszavonja inditványát s Lovrekovits F és Szabó István választatnak bizalmi férfiakul.

„A Frohsinn" segélye.

A Frohsinn dalegylet segély iránti kérelmét a gazd. bizottság és a tanács pártolólag terjeszti elő s utóbbi 300 kor. segélyt javasol azzal, hogy nevezett dalegylet ezentul a magyar dal támogatása által is érdemessé teszi magát a város közönségének pártolására. E tárgyhoz elsőnek Bozsenik Béla szólalt fel, ki "a maga részéről nem fogadja el a tanács előterjesztését és egyetlen fillért sem szavaz meg a „Frohsinn" nevű dalárdának. Ez az egyesület, amint nyomtatványai mutatják, nem vett mostanig tudomást az állam hivatalos nyelvének jogairól. A zászlószentelés alkalmából kibocsájtott meghivói, körlevelei, belépti jegyei tisztán német nyelven vannak fogalmazva, még az *Ujvidék* elnevezés sem található meg azokon, teljesen ki van onnan küszöbölve. Falragaszt eddigelé nem látott tőle senki másfélét, mint *egészen* német nyelvüt. A Frohsinn annyira becsüli hazájának nyelvét, mint az afrikai német gyarmatosok a herrerókét, vagy a Szamoan szigeteken ugyancsak a németek a benszülöttek nyelvét. Az egyesület alapszabályai előirják ugyan a magyar dal művelését. A Frohsinn alapszabályai megkivánják a magyar dal művelését. Az egyesület 20 év előtt teljesitette ezt a követelményt, hanem az ujabb időben egyetlen magyar dalt sem tanult. Az ünnepélyükön nem is fog hangzani magyar dal, hacsak a helybeli magyar dalárdák részéről nem, mert a Frohsinn a saját emberségéből nem tud magyarul énekelni. Van reá praecedens, hogy hasonló kultur-egyesület nem kapott segitséget, pl. a szerb Neven. A tanács maga belátja, hogy a Frohsinn szénája nincs egészen rendben és javaslatában kifejezést ád annak a reményének, hogy a szóban forgó egyesület a magyar nyelv jogait respektálni fogja. A felszólaló szerint a tanács reménykedése jámbor óhajtás, mert a Frohsinnt semmire sem kényszeriti, észre nem tériti. Itt erősebb morális presszióra van szükség. Az egyesületnek a magyar nyelv elleni idegenkedéséből könnyen ki lehetne magyarázni az egységes államesszme iránti ellenséges érzületét is. Csak abban az esetben lehetne érteni az ilyen viselkedést és közönyt a magyarsággal szemben, ha a Frohsinn tagjai idegen állam alattvalói valnának; de tudvalevőleg magyar állampolgárok és nem valamely külső állam expoziturái. Egy fillért sem szavaz meg".

Elnöklő *főispán*, mielőtt az ezen tárgyhoz szólásra jelentkezetteknek a szólás jogát megadná, egy rövid kijelentést óhajt tenni. Bozsenik biz. tag ur — ugymond — a tanács javaslatával szemben már csak azért is elutasitani kivánja a Frohsinn dalegyletet segély iránti kérvényével, mert ugyanily kérvényével a Neven szerb dalegylet is elutasittatott. A vár. tanácstól nyert információm szerint a Neven dalegylet mindez ideig nem is fordult a tvh. blzottsághoz ilyen kérelemmel, tehát elutasitható sem volt azzal. De *rektifikálnom* kell Bozsenik biz. tag ur felszólalásának politikai részét is. Erre nézve azt jegyzem meg, hogy habár helyesebb, sőt ildomosabb lett volna, ha a Frohsinn most rendezendő zászlószentelési ünnepélyéről szóló nyomtatványait magyar nyelven is kiadta volna, az a körülmény, hogy csak német nyelven tette, még nem involvál magában semmiféle államellenes tendenciát. Tudjuk, hogy a Frohsinn a német anyanyelvü polgárság dalegylete, de tudjuk azt is, hogy a Frohsinn tagjai ép ugy, mint városunk többi német anyanyelvü polgárai *soha sem vallották magukat német* **nemzetiségieknek**, hanem a közélet terén való minden megnyilvánulásuk alkalmával mint a *magyar hazának hű fiai* viselkedtek és mutatkoztak be. Ők a 48-as vörös sapkások utódainak vallják magukat, akik vértanuságot szenvedett elődeik méltó ivadékai akarnak lenni. (Hosszas élénk éljenzés). Az ilyen polgárságtól a bizalom, a szeretet, a testvériség érzelmeit megtagadnunk nem lehet, nem szabad (Ugy van! élénk helyeslés). De tekintetes tvh. bizottság, méltóztassanak meggyőződve lenni: ha az ünnepségek lefolyása alatt, vagy a jövőben azt tapasztalnám — amit teljesen kizártnak tartok — hogy akár a Frohsinn kebelén belül, akár polgárságunk más rétegeiben hazaellenes eszméket hirdetnek, a magyar állam egysége ellen törnének: én leszek az első, aki rendelkezésemre álló hatalmam egész sulyával ilyen tendenciákat és törekvéseket gyökerükben ártalmatlanná tenni kötelességemnek fogom tartani. (Élénk éljenzés.) De nagy politikai hibának tartanám, ha ezuttal a hazafiasnak ismert Frohsinn dalegyletet megsértjük kérelmük elutasitásával, *pusztán azért*, mert német nyelven kultiválja a dalt, a zenét".

Dr. *Gál Ödön* a főispánnak viharos tetszéssel fogadott — hazafias kijelentése után hangsulyozni kivánja, hogy Ujvidék németsége mindig a magyarral együtt érzett és tartott s 48-ban is velünk volt. Anyanyelveért senkit bántani nem szabad, annál kevésbbé, mivel németajku polgártársaink gyermekeiket magyar nyelven és szellemben neveltetik s Magyarország egyaránt szereti polgárait, akármily nyelven beszélnek s ez okból, hazafias magatartásukért a tanács inditványát pártolja.

Dr. *Jlics*, nehogy az összhang megzavartassék, szintén a tanács inditványát pártolja és Bozsenik Bélát kéri, hogy inditványát visszavonja. *Lovrekovics* „Neusatz" kitételét még nem tartja bűnnek, annál kevésbbé, mivel ujvidéki németeink ugy kulturális mint politikai tekintetben mindig jó hazafiaknak bizonyultak.

Dr. *Kubinyi* ellenzi Bozsenik inditványát és kiemeli, hogy németajku polgáraink minden alkalommal oly fényes tanujelét adták hazafiságuknak, hogy a rideg elutasitás csak sérelmet okozna. Nem szabad megfeledkezni, hogy törvényeink a németajkuaknak is biztositják azon jogot, hogy a törvényhatóság közgyűlésein németül felszólalhassanak, az előadótól saját anyanyelvükön felvilágositást kérhessenek, sőt az inditványoknak is anyanyelvükön vaió tolmácsolását igénybe vehetik. Nem oly régen volt, hogy német polgártársaink ezen jogukkal éltek is, de már jó ideje, hogy e közgyűlési teremben német szó nem hangzott el, dacára, hogy még most is olyanok ülnek köztünk, akik anyanyelvükön kivül más nyelvet nem értenek. Csakis a magyar államesszme teljes respektálása, hazafias felbuzdulásuk és belátásuknak köszönhető, hogy jogukról teljesen lemondtak. Pedig jól tudjuk, hogy szerb testvéreink még akkor sem mondanak le a nemzetiségi törvény által biztositott jogukról, ha csak ketten is, esetleg magyarul tudók, vannak jelen. A tanács inditványának mellőzésével éket ütnénk azon harmonikus összetartásba, mely eddigelé a német polgárságot

Hatóságilag megengedélyezett
TELJES VÉGELADÁS!
Az üzlet felosztalása miatt az összes **ékszerek, arany-, ezüst-, chinaezüst-áruk és órák** 30—40%-kai az áron alul eladatnak.
ÁRMÁNY GÉZA
ékszerész és órás
UJVIDÉK, Fő tér.
23—26

a magyarhoz fűzte, ezért annak elfogadását ajánlja.

Több felszólaló nem lévén, elnöklő főispán elrendeli a szavazást, melynek eredményekép a nagy többség a tanács inditványát fogadja el.

Gyárbővités.

Brüll F. F. a gyártelepére vonatkozó tulajdoni korlátozásnak mellőzését kéri, Pekló, Mayer, Dr. Kubinyi és Dr. Ilics felszólalásai és Orbáu felvilágositása után a tanács javaslata alapján a gyári célokra már felhasznált terület korlátozása mellőztetik, ellenben a még be nem épitett területre nézve fentartatik.

Két inditvány.

Dr. Ilics szabálytalannak tartja, hogy a város-felvételi munkálatokra kiirt pályázatot, illetve póthirdetményt Orbán műszaki tanácsos bocsátotta ki s annak megsemmisitését inditványozza. Bárha a biz. tagok közül többen is hivatkoznak más városok példájára s kimutatják, hogy a városra semmi kár nem hárult; bár a tanács egyenesen utasitotta és megbizta a műszaki hivatalt e hirdetmény kibocsátásával s az is kimondatik, hogy jövőre ily hirdetményeket is a polgármester alá fog irni, Dr. Ilics hajthatatlan marad s a biz. tagok kérésére sem vonja vissza inditványát s a közgy. határozat ellen felebbezést jelent be. Elnöklő főispán sajnálattal látja, hogy ezen annyira fontos ügy legalább 6 havi halasztást szenved s megállapitani kivánja, hogy az uj rendszer munkásságát megakasztólag, főleg a műszaki hivatal ellen mutatkozik egy bizonyos ellenszenves irányzat. — Szerencsésebb volt Dr. Ilics az ifjuságra veszedelmes hazárd-bábujáték betiltása iránti inditványával, mely egyhangulag elfogadtatván, a belügyminiszterhez felirat fog intéztetni.

Több kisebb jelentőségű tárgy elintézése után elnöklő főispán a jegyzőkönyv hitelesitésére e hó 12-re Dr. Kubinyi, Endre A. és Pekló B. biz. tagokat kéri föl, mire a közgyűlés fél 7 után véget ért.

Zászlószentelési ünnepély.

Külső fényben és pompában *szép* s ugy városunk közönségének és egyleteinek, mint vidéki dalárdáknak élénk tömeges részvétele által nagyarányuvá emelt ünnepélylyel ment végbe e hó 7-én a *„Frohsinn“* 20 éves fennállása alkalmával megtartott zászlószentelése. Igaz, hogy magyar köreinkben visszatetszést keltett, megszólásra is adott okot azon körülmény, hogy ez ünnepélyen a német nyelv dominált nyomtatványokban és dalban, mit az utólag kiadott *magyar* nyelvű meghivók és falragaszok némileg enyhitettek, — de azért az egész ünnepség lefolyásától el nem vitatható az a *magyar hazafias szellem és érzület*, mely Ujvidék németajku polgárságát kiválóan jellemzi s melynek a multban *is oly sokszor adták tettekben nyilvánuló bizonyságát.* Németajku polgártársaink, a „Frohsinn“ vezetőségének ezen közismert hazafias érzülete és gondolkozása elnézésünket hivja ki azon — még a Frohsinn tagjait és az ünnepély rendezőségét is *megbotránkoztató* tényért, hogy a beskai, tehát *horvátországi,* idegenből felfogadott tűzoltó-zenekar a szombat esti szerenádra való kivonulás kezdetén az „o du mein Österreich“-et fujta.

Szemet hunyva a rendezőség egyes tagjainak talán gondatlanságból, mulasztásból vagy figyelmetlenségből eredő hibája felett, erős a hitünk és bizalmunk, hogy németajku polgártársaink hazafias szelleme és érzülete a jövőben sem fog megrendülni s miként eddig, ezentul is, *egy táborban,* oldalunkon küzdve találjuk mindenkor, midőn a *magyar haza* szeretetéről, általában *magyar ügyről* van szó. Magának az ünnepélynek lefolyásáról következőkben számolunk be.

Junius 6-án este 8 óra után lampionos menet indult a zászlóanya, *Grossinger* Jánosné urhölgy lakása elé, kit Dussing János üdvözölt lendületteljes, szép szavakban, mire a Frohsinn 3 alkalmi éneket adott elő. A menet, — ahonnan kiindult — a lövöldébe tért vissza, melynek ez alkalommal villanyvilágitásra berendezett kertjében az ismerkedési estély következett.

Junius 7-én kora reggel zenekar járta be a várost, 9 óra után pedig megindult a lövöldéből a több mint ezer főből álló menet. Elől az ujvidéki egyletek, utánuk a vidéki dalárdák s a Frohsinn, kiket hosszu kocsisorban a koszoruleányok és vőfélyek, a diszhölgyok és kisérőik követtek. A menet a zászlóanyáért ment s most már vele együtt a templomba vonult; ritka szép látványt nyujtott Matkovics Béla nagybirtokosnak pazar virágdiszt öltött négyes fogata, melynek virágokból alkotott menyezete alatt, a zászlóanya, — baloldalán Gerich István Frohsinn dalegyleti elnökkel — ült. A zászlóanya, ki rózsaszinű brocat-selyem ruhát viselt, fehér csipkével boritva, fején fehér kócsagtollal diszitett tüll-kalap, igen kedves megjelenés volt és általános bámulat tárgya.

Mise után Dr. Ámon Pál kanonok plebános rövid de nagyhatásu beszéd kiséretében megáldotta a zászlót, mire a templomudvarban felállitott sátor emelvényen a szögbeverés következett. Az első szöget Dr. Balla Aladár főispán verte be, ki nagy éljenzéssel és tetszéssel fogadott szavaiban azon biztos reményt táplálja, hogy bárhol az országban jelenjék meg e zászló alatt a Frohsinn, tagjai bár német nyelven és dalban, mindenütt hirdetik, hogy *hű fiai* e magyar hazának és hazafiság tekintetében nem állanak hátrább, mint más egyletek. Dr. Városy Gyula érsek nevében Dr. Ámon plebános, utána ismét Dr. Ámon mint zászlószentelő pap, majd Grossinger Jánosné zászlóanya következett. A szorosan vett hivatalos világ itt, a templomudvarban végezte a szögbeverést, mely a lövöldében a késő esti órákig folytatva lett. A zászló remek, művészi kivitelü, fehér és vörös selyemből készült, gazdag arany himzésben és fehér oldalán arany lirát, a Frohsinn jeligéjét és alapittatási évét 1888, vörös oldalán pedig sz. Cäcilia életének egy selyemhimzésü jelenetét és 1908. junius 7. aranyhimzésü köriratot tartalmazza. A zászlószalag nehéz fehér selyemből készült, a zászlóanya nevét és dedikációját a szentelés napjával együtt, szintén gazdag aranyhimzésben foglalja magában.

Déli 12 óra után volt, midőn a menet, most már élén az ünneplő dalegylettel, a lövöldébe vonult, hol körülbelül $1^1/_2$ órakor 450 teritékü banket következett, melyen hölgyek is igen nagy számban vettek részt. A menu igen izletes, változatos volt s ugy ételek, mint italok Otto M., az „Erzsébet“ szálló bérlőjének dicséretére váltak. A harmadik fogásnál főispánunk nyitotta meg a felköszöntők sorát, ő Felségét, dicsőségesen uralkodó apostoli királyunkat éltetve, mit a jelenlevők állva hallgattak, a Frohsinn dalárjai pedig felugrálva helyeikről, összeverődtek a katonai zenekar mellé s ennek kiséretében *magyar* nyelven Kölcsey *Hymnus*-át adták elő, ami igen kellemes benyomást tett s eddigelé még nem történt banketen. Utána Gerich elnök az összpolgárság dicséretére és tiszteletére kiválóan érdemes főispánt köszönti, akiben a németajku hazafias polgártársak is mindenkor kész támogatójukat tisztelik, akinél pártfogásra talál minden igazságos ügy és meghallgatásra a legegyszerübb, legszegényebb polgár is. A lelkes, viharos éljenek után Dussing a polgári erényekben gazdag zászlóanyát, majd Dr. Ámon Pál a sokféle nyelvü és felekezetü polgárság közt ritka egyetértést istápoló legelső vezető főispánunkkal az élén, a vár. tanácsot élteti. Ertl Ignác polgármester helyettes a Frohsinn hazafias érzületü elnökét, Gerich Istvánt, utána Zanbauer Dr. Ámon kanonok plebánost, Riszter (horvátországi képviselő, a rumai dalárda elnöke) a *magyar haza* szeretetére buzditó lelkes beszédben a Frohsinn tagjait köszönti. Igen hatásos szerb beszédet mondott a „Neven“ szerb dalárda nevében Zsivojnovits tanár, ki a magyar és szerb közt fenálló 200 éves barátságot és egyetértést — magyar idézetek kiséretében — dicsőiti. Dr. Barta arra való hivatkozással, hogy e város németajku polgársága velünk magyarokkal egybeforrt, a hazafias magyar szellem buzgó ápolójára, Grossinger Jánosra, Umlauf (Belgrád) az ujvidéki nemzetiségek közt fenálló örömteljes egyetértésre, Dussing a vendégekre, Zanbauer a hölgyekre, majd Jausz tb. dalegyleti elnökre, Gerich ujból a vendégekre és Jausz a Frohsinn tagjaira emel poharat azon lelkes buzditással, hogy polgári kötelességeikhez hiven a magyar hazát szeretni, a hazafias szellemet megőrizni és istápolni soha meg ne szünjenek.

Délután a közönség ezreitől hullámzó lövőkertben a katonai zenekar hangversenyezett, mig a vidéki dalosok egy-egy behizelgően szép dal előadásával kedveskedtek a szünetekben. A tulajdonképeni dalosünnep esti 8 órakor vette kezdetét s a közönség nem győzte hallgatni a szebbnél-szebb énekeket. Ugy az ünneplő Frohsinn, mint a vidéki dalárdák nem puszta tapsokra és zajos tetszésnyilvánitásokra késztették az élvezetben uszó közönséget, hanem elbüvölték, magukkal ragadták s az éljenek és helyeslések tomboló viharát támasztották. Nehéz, sőt lehetetlen elfogultság nélkül a dalosok bármelyikének is adni az elsőséget. mert mindegyike egy-egy kiváló előnynyel dicsekedett a másik felett s mindegyik igazi műélvezetet nyujtott. Az ün-

LÖWY MÁTYÁS és Társa divatáruháza

Ujvidéken, Főtér Erzsébetszálloda épület.

Lekötött nyári ujdonságok.

Voile Grenadin, minden szinben simán és himzéssel.
„ Mousseline minden szinben és árnyalatban.
„ Marquisette csikos és kockás mintákban.

Különlegességek himzett ruhákban, batisztból vászonból, szövet- és Selyemből.

19—100 NŐI- ÉS GYERMEK FÜRDŐ RUHÁK.

neplő Frohsinn-en kivül a dalosok hangversenyében résztvettek: a belgrádi Harmonia, a zimonyi férfi- és zimonyi iparos dalegyletek, a verseci iparos dalárda, rumai német dalárda, ujvidéki Neven, tiszakálmánfalvai férfi dalegylet. Nevezett egyleteken kivül az ünnepélyen résztvett az ujvidéki Daloskör, az istvánfalvai és kátyi Dalárda, továbbá küldöttségileg a pancsovai férfi és egyházi dalegyletek, valamint elnöke, Scheibl Károly által képviselve a budapesti polg. Daloskör.

A kegyelet tényét gyakorolta a zimonyi férfi dalegylet, mely tiszteletbeli elnökének, Obermüller Ferenc sirjára esti 6 órakor ének és emlékbeszéd kiséretében koszorut helyezett.

A kedvező és pompás időjárás mellett lefolyt ünnepély befejezéséül esti 10 órakor tánc következett, mely a hajnali órákig tartott. Az ünnepélynek nemcsak szép erkölcsi, de nagy anyagi sikere is volt.

HIREK.

Koronázási évforduló. E hó 8-án a koronázási évforduló alkalmából ünnepélyes mise volt fél 9 órakor a r. k. templomban, melyen a tanács, a hatóságok, egyleti küldöttségek s a tanuló ifjuság vettek részt. Hasonló hálaadó istentiszteletek tartattak a többi felekezetek templomaiban is.

Min. kiküldöttek. Az állandó hid munkálatainak előkészitése céljából e hó 9-én este érkeztek ide a miniszterium részéről Farkas Kálmán, Szánté Albert min. oszt. tanácsosok és Zsilinszky műegyetemi tanár, kik mindjárt másnap a katonai műszaki hivatal képviselőjével együtt munkához fogtak.

A főgimnáziumból. Kedden reggel kezdődtek a főgimnáziumban dr Szele Róbert főigazgató elnöklete alatt a szóbeli érettségi vizsgálatok. 22 tanuló tesz érettségit, mely csütörtök estig tart. — Az I. — VII. osztályok vizsgálatai, amelyek nyilvános jellegüek, junius 15, 16, 17, 19, 20-án lesznek. 21 én indulnak az ifjak az erdélyi tanulmányi kirándulásra.

Uj induló. Przibylovsky Antal zenetanár a Frohsinn zászlószentelése alkalmából Grossinger Jánosné urhölgy zászlóanya tiszteletére kedves dallamu indulót szerzett „*Meda induló*" cimén, mely legközelebb jelenik meg — zongorára — nyomtatásban is.

Hirtelen halál. Gál R. János mozsori földbirtokos neje e hó 9-én fiát ért balesetről értesülvén, e fölötti rémületében hirtelen meghalt. Az elhunyt nőben Dr. Demetrovits főkapitány nővérét gyászolja.

A főgimnázium tornaversenye. Hétfőn délután ment végbe a kerékpárpályán a helybeli magyar főgimnázium tornaversenye, amelynek ez alkalommal érdekességet kölcsönzött az a körülmény, hogy azon a zombori főgimnázium 34 növendéke Dr. Rácz Soma, dr. Ferencsik Lajos, Pallein János, dr. Závodszky Levente, Khloyber Lajos, dr. Pólai Vilmos, Buday Gerő, Purmann Dezső tanárok és Illés Béla főhadnagy, lőtanfolyamvezető kiséretében is megjelent. Intelligens közönség gyűlt ez alkalommal össze szeretett főispánunk Dr. Balla Aladárral az élén, jelen volt dr. Szele Róbert tankerületi főigazgató is. A Himnus lelkes hangjai után, amelyet egy szabadságinduló eléneklése követett, kezdetét vették a szép szabadgyakorlatok, majd következtek az egyéni versenyek, de ezalatt Iupiter pluvius csatornái megeredtek, ugy hogy a tornaversenyt kedden reggel 9 órakor kellett folytatni. — A versenyek eredményét jövő számunk közli.

Mária kongregáció. A főgimnázium kath. ifjuságának „Mária kongregációja", amelyet nagy buzgalommal vezet Hauschka József hittanár, hétfőn délelőtt tartotta tagavató ünnepélyét az örmény kath. templomban. Ez alkalommal Dr. Ámon Pál kanonok-plébános 36 ifjut avatott fel.

Ezüst menyegző. Witz Ferenc, köztiszteletben álló polgártársunk — aki sodrony gyártmányaival becsületet szerez a *hazai iparnak*, annak jó hirét emeli, — és neje e hó 8-án ülték meg szükebb családi körben ezüst menyegzőjüket. Ez alkalommal ugy a lövészegylet, mint az ipartestület küldöttségileg járult a jubiláló házaspár elé, hogy őszinte üdvkivánataikat tolmácsolják.

A kir. kath. magyar főgimnázium f. évi február hó 5-én rendezett hangversenye alkalmából felülfizettek: 20 koronát: Dr. Balla Aladár főispán, Dr. Városy Gyula érsek, Ujvidéki Takarékpénztár; 10 koronát: Brunner Ede, gróf Chotek Rezső, Dungyerszky Lázár, Eigl József, Hiersch Tivadarné, Dr. Ilijč Sándor, Ivkovics György, Központi hitelintézet, Maticza Szrbszka, Nikolits Izidor, Szalay Lajos, Ujvidéki magyar előlegezési egylet. 8 koronát. Czeisberger Henrikné. 6 koronát: Dr. Deák Imre. 5 koronát: Altwirth József, Balla Árpád, Brüll F. F. kendergyáros, Frank Lipót, Herger Ágoston, Dr. Horváth Géza, Ipar és kereskedelmi takarékpénztár, Kunwald Pál, Dr. Radovanovits György, Dr. Szabó Lajos, Szerb hitelintézet, Dr. Szlezák Lajos, Szlávi János, Stefánovits Lyuba és fia, Ujvidéki népbank, Várady Lajos. 4 koronát: Dr. Kubinyi Károly, Königstädtler testvérek, Szaich Gyula (Káty), Szandics Angéla, Urbán Ignác, Winkle István. 3 koronát: Abrahám János, Dr. Belohorszky János, Dr. Gruby Rezső, Guttmann és Frank, Dr. Kassovitz Árminné, Dr. Kovács Bódog, Dr. Ofner Mór, Rainer Simon, Virág István, Vuič Simon, Wack Péter (Tiszaistvánfalva), Zdelar E., Ziegler Ferenc. 2 koronát: Dr. Balázs Ignácné, Bauer Samu, Dr. Boksán Radivoj, Dr. Derra György, Derra János, Dimits Szilárd (Ruma), Dimitrijevits István, Eckert János, Dr. Endrőci Mihály, Ernst Márkusné, Findeisen Gusztáv, Fizély Julia, Dr. Fraund Ede, Dr. Gál Ödön, Dr. Gavanszky Tivadar, Grósz és Krausz, Guttmann Sarolta, Hajek Fülöp, Heimann Aranka, Herzog István, Hrobáts József (Uj-futtak), Dr. Jankovits Pál, Jovanovitsné D. Mária, Juhász Jenő, özv. Kömpfner Adolfné, Kemény Soma dr., Dr. Kleiszner Gusztáv, Dr. Koda Sándor, Kojov Otto János, Kovács János, Kovács Sándor (a gólyához), Krausz Samu, Láng Győzőné, Dr. Leitner Benő, Lichtschein Mór, Dr. Lóránd Samu, Lőwy Mátyás és társa, Lőwingerné, Megyesi Ferenc, Miroszavljevits testvérek, Molnár Géza, Molnár Hugó, Navarra Emilia, N. N., Pekló Béla, Dr. Polit Mihály, Przybilovski Oszkár, Pušibrk Vazul, Resch Miklós, Rosenberg Ármin, Dr. Rózsa Miksa, Schubert Rezső, Saly Mátyás dr., Schwarz József, Spirta Dusán dr., Stark János, Steiner Gyula, Stojanovits Milivoj (Mozsor), Dr. Sztratimirovits László, Dr. Stroné Frigyes (Uj-futtak), Dr. Szvinyarev, Szerb takarékpénztár, Szauter Antalné, Ujvidéki szappangyár, Dr. Várnay Ernő, Vékey Zoltán, Dr. Wagner Károly, Weinberger Izidor, Zsivánovits Zsiva, VIII. osztályu növendékek. 1 koronát: Bachrach Samu, Bláhm László, Brüll Ede, Czoczek Lőrinc, Dobasch Ferenc (Futtak), Farkas Mór, Fischer Jakab, Flesch Manóné, Flesch testvérek, Grósz Hermann, H J. (Futtak), Hangovszki, Hoschek Ignác, Ivkovits Miklós, Jovanovits Döme, Katatics Magda, Katzenberger Gyula, Keiner Miksa, Kirsch Jakab, Kiss Lipótné, Dr. Klein Lipót, Klein Oszkár, Kocsis Pál, Kovács Bálint, Kuborczy Mihályné, Kugler Ede, Létits János, Lütze Ágoston, Marecskó Antal, Marijansky és Hohlfeld, Milisits István, Dr. Nagy Géza, Negroni, Neupauer Ede, Dr. Ofner Ferenc, Paquor József, Polesevits J., Reich és Lebherz, Silits Olga, Schossberger Fülöp, Schossberger Lajos, Schulz Mária, Schwarz Vilmos, Timpauer Antal, Weiser Benő, Wimmer Lipót, Wollner Lipót, Záborszky István (Ujfutak). 60 fillért Fehér István. 40 fillért Bernold Lipót. Mirkovits János. A felülfizetések összege 532 K 40 fillér.

Halálozás. Súlyos csapás érte *Gräff* Nikázt, vármegyénk nyug. kir. tanfelügyelőjét. Neje szül. pernicai Szaich Paula 67 éves korában e hó 4-én a szabadkai kórházban hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat Zomborban a közönség óriási részvétele mellett temetékt és halálát nagyszámu, kiterjedt rokonság gyászolja

Árverezési hirdetmény. Ezennel közhirré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárusitandó kézbesithetlen és fölös áruk nyilvános árverezése az ujvidéki állomásunkon lévő raktárban 1908. évi junius hó 26-án délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. c. közönség ezennel meghivatik. Skuteczky E. állomásfőnök.

Szabadka vár. tanácsa e hó 6-án tartotta a régi városházán utolsó tanácsülését, melynek egyetlen tárgya volt az épület átadása a vállalkozónak. Az épület, mely 1820-21-ben épült, e hó 9-én kezdték bontani.

Halastó Palánkán. Fritz Pál és társai, a palánkai halászati jog bérlői, műhalastó létesitésén fáradoznak, mely nemcsak a palánkai halászatot fellenditené, hanem a fogyasztó közönségnek érdekeit is szolgálni lesz hivatva.

Uj szinigazgató Szabadkán. Minthogy Dr. Farkas Ferenc szinigazgató a baja-szabadkai szinikerületről lemondott, uj választás ejtetett meg a napokban, mely alkalommal 5 pályázó közül a szabadkai szinügyi bizottság *Krémer Sándor* szatmári szinigazgatót választotta meg egyhangulag.

Sport-élet. A bajai kerékpározók egylete az egyesület ujjászervezése végett legutóbb tartott közgyülésén kimondotta, hogy a sportnak csak egy különleges ágát üző egyletkép fen nem állhat s azért *általános* sportegyletté alakul át.

39 ezer elhagyatott. Ki hinné, hogy Magyarországon az elhagyatott gyermekek száma mily óriási? A *gyermekvédelem* még nincs az egész vonalon kifejlesztve és mégis ma már 39,000 gyermek van elhelyezve a menedékhelyeken. Egész kis hadsereg ez, kiket a nyomortól, az elzülléstől, emel ki az emberszeretet, a gyermekvédelem.

Uj személydijszabás életbe léptetése. Az oravica-németbogsán-resicabányai h. é. v. vonalán, a megnyitás napjától zónarendszerű személy- és podgyász dijszabás lép életbe. Ezen dijszabás a magyar királyi államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest, VI Csengery-utca 33.) 20 fillérért kapható.

Menetrendmódositás a debrecen-tiszalöki vonalon. F. é. junius 15-től kezdve a debrecen-tiszalöki vonalon közlekedő és jelenleg Hajdnuánásról kiinduló 4409 sz. motorosvonat mint személyvonat már Tiszalökről kiindulólag

fog közlekedni, az eddig csak Hajdunánásig közlekedő 4410 sz. vonat forgalma pedig mint személyvonat Büd-szentmihályig fog kiterjesztetni. mig a jelenleg Tiszalökről-Büdszentmihályig közlekedő 4411. sz. személyvonat megszüntettetik. Az uj 4409. sz. személyvonat Tiszalökről este 7 óra 45 p.-kor fog indulni és Debrecenbe ugy mint jelenleg, éjjel 10 óra 13 p.-kor fog érkezni. Az ellenirányban a 4410. sz. személyvonat Debrecenből ugy mint jelenleg vagyis, este 6 óra 50 p.-kor fog indulni és Büdszentmihályra este 9 óra 14 p.-kor fog érkezni.

A budapesti m. kir. állami felső épitőipariskolában (VII. ker. Thököly-ut 74. sz.) a rendes szakosztály első osztályába a jövő iskolai évre való felvételre már *junius 25-tól julius 1-ig lehet jelentkezni előjegyeztetés végett.* Helybeliek személyesen, vidékiek levélben is jelentkezhetnek. *A végleges felvétel november 1-én történik*, a mikor a tanulók szüleik vagy gyámjaik kiséretében tartoznak megjelenni. *Felvételi feltételek:* 1. a 15. életév betöltése, 2. legalább négy közép (gymn. reál vagy polg.) iskolai osztály sikeres elvégzése, 3. legalább négy havi gyakorlati működés az épitő ipar terén, 4. ép és egészséges testi szervezet. *A végleges felvételi vizsga utján történik.* A felvételi vizsgálat tárgyai: magyar nyelv, számtan és algebra, mértan és mértani rajz. (A kiknek ezekből a tárgyakból mind a nagy közép-iskolai osztályban *jeles* vagy *jó* osztályzatuk van, ezekből a tárgyakból nem tesznek felvételi vizsgálatot). De a *szabadkézi rajzból és a gyakorlati munkából* (falazás, kőfaragó vagy ácsmunka) *minden jelentkező tartozik felvételi vizsgálatot tenni.* Levélbeli megkeresésre készséggel ad felvilágositást az gazgatóság.

Pályázat internátusba való felvételre. A Dmke makói diákotthonába az 1908—9. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási dij havi 36, beiratási-, orvosi-, butorhasználati dij évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai bizonyitványnyal, születési és I. osztályu tanulóknál ujraoltási bizonyitványnyal felszerelve 1908. évi *junius 10.* napjáig adandók be a Dmke. makói diákotthonának felügyelő-bizottságánál. — Részletes prospektussal kivánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgatósága Makón.

A halászat védelme törvényhozási uton. Mióta a nagyvárosi lakosság hussal való ellátása egyre nagyobb nehézségekbe ütközik. Darányi földmivelésügyi miniszter hathatós kezdeményezésére a magyar haltenyésztés ügye ismét kezd fellendülni. Nyilt vizeink régi hires halgazdaságát mesterséges halgazdaságaink pótolják, de a különböző halásztársulatok a nyilt vizi haltenyésztésre is nagy gondot forditanak Ezzel arányosan szaporodnak azonban a visszaélések is, ugy hogy Darányi földmivelésügyl miniszter indittatva érezte magát arra, hogy legközelebb a halászat védelmére külön törvényjavaslatot nyujtson be.

Ahol nem akad pályázó polgármesteri állásra. Ruma mezővárosában megüresedett a polgármesteri állás. Olyan kis fizetés jár ezen állással, mely mégis egész embert kiván, hogy az ismételten kiirt pályázatra egyetlen egy pályázó se jelentkezett. Most ujabb pályázatot irnak ki és ha az is eredménytelen maradna, akkor a kerületi elöljáróságtól közigazgatási hivatalnok kirendelését kérik, hogy az ideiglenesen lássa el a polgármesteri teendőket, amig akad pályázó. Ámde megkapták itt is azon fölvilágositást, a hatóság is csak azon esetben hajlanló adjunktusát kirendeli, ha annak a város évi 4000 korona külön tiszteletdijat biztosit. Igy Ruma még jó ideig polgármester nélkül marad.

A külső szolgálat az államvasutaknál. A kereskedelemügyi miniszter utasitotta az államvasutak igazgatóságát, hogy ezentul a jogi és mérnöki előképzettséggel biró alkalmazottakat már fogalmazó gyakornokká, illetőleg műszaki gyakornokká való kinevezésük alkalmával kivétel nélkül a végrehajtó külső üzleti szolgálathoz oszszák be.

B. Bodrog vm. állategészségügye május 27-én. Lépfene: Bajmok, Bácskokod, Paripás, Torzsa, Ada, Zsablya, *Ujvidék* 1—1 udv. — Veszettség: Gombos, Szond, Csávoly, Gara, Hercegszántó, Vaskut, Bács, Torzsa, Szépliget Bajsa, Boldogasszonyfalva, Magyarkanizsa, Zenta, Baja, Zombor 1—1, Kerény 3 udv. — Takonykör és bőrféreg: Mélykut, Kossuthfalva, Csurog, Zenta 1—1 udv. — Rühkór: Sztapár, Hercegszántó, Szilberek, Cservenka, Péterréve, Mozsor, Csurog, Nádalja, Szabadka 1—1, Kishegyes 2, Kula, Csantavér 3—3 udv. Sertésorbánc: Ujverbász, Szenttamás, Bácstóváros, Mohol 1—1, Bácsordas 5 udv. — Sertésvész: Bácsalmás, Bácsujfalu, Ófutak, Boldogasszonyfalva, Magyarkanizsa, Zenta, Szabadka 1—1, Pacsér, Körtés 2—2 udv.

Nyilt-tér.

Lássa. csak akkor élvezem igazán a sétát, ha egészen szabadon és jó mélyen vehetek lélegzetet. És ezt megtehetem, a mióta megszoktam, hogy reggel és este rendszeresen Fay valódi szodeni ásvány-pasztilláját használom. Ez nem engedi meg, hogy valami elnyálkásodás, köhögés és az ezt kisérő kellemetlen mellékkörülmény lábra kapjon, nekem pedig valóságos jótétemény. Skatulyája **1 K. 25 fillérért minden gyógyszertárában drógériában és ásványvizkereskedésben kapható.**

Főraktár Budapesten: Egger Leó dr. és Egger J., VI., Váci-körut 17, Kochmeister Frigyes utóda, V., Hold-utca 8. Thallmayer és Seitz, V., Zrinyi-utca 3., Török József, VI, Király-utca 12.

Jólérzés és testi üdeség, élet- és munkakedv

étvágytalanság és emésztési gyöngeség miatt sok embertől meg van tagadva. Ily esetekben a **„Rohitschi Tempelforrás“** (tisztán, vagy borral, kognakkal, tejjel, gyümölcslével keverve) kétségkivül a legjobb szolgálatot teszi.

Na ybani raktár Magyarországra: **Hoffmann József** Budapest, Báthory-utca, 8.
2—8

Hirdetések.

Természetes, ezüst üstben mindenkor frissen befőzött kiváló finom

málnaszörpöt

szállit

Gessler Siegfried

csász. és kir. udvari szállitó és Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg kamarai szállitója

Kőbánya.

Felelős szerkesztő: Lusztig Nándor dr.
Szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Jégszekrények

a legjobb kivitelben minden háztartási és üzleti célra.

Fürdőkádok, Closetberendezések, Háztartási cikkek és konyhaberendezések.

Számos referencia Telefon 148.

SAJÁT GYÁRTMÁNY

Klees József és Fia Ujvidék

1—12 **Fő-utca 21.**

SZLIÁCS vasuti állomás.

Zólyomvármegye — Felsőmagyarország — legelsőrendü női fürdője. A continens egyedüli természetes vasas hőforrása. Az idény május 15-től szeptember 30-ig tart. A saját kezelés alatt álló **Radvánszky** féle épületek házcsoportjában **2 legmodernebbül berendezett 120 lakószobát magában foglaló szálloda, melyek közül a „BRISTOL“ 1902-ben teljesen ujonnan lett felépitve: (egy osaládi villa, egy étterem.)** E házban lakik dr. **Grünwald** kir. tanácsos orvos is. Ugy az elő-, mint az utóidény alatt **40% árkedvezmény. Lakásmegrendeléseket** és mindennemü **tudakozódásokat azonnal** elintéz a **Radvánszky** házak gondnoka.

4—8 **BERNATH BÉLA**, SZLIÁCS.

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy *Petőfi utca 81. sz. alatt* a mai kornak megfelelő

„Petőfi-kávéház“

név alatt elegáns kávéházat nyitottam.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy engem ezen vállalatomban is pártfogolni sziveskedjék, igérve, hogy ugy *kiszolgálásommal*, mint kitünő *italommal* legnagyobb megelégedésüket fogom megnyerni

Gyönyörü *nagy kerthelyiség* fedett nagy *kioszkkal.*

HIDEG ÉS MELEG ÉTELEK.

Tisztelettel **FEHÉR IMRE,**
3—10 a Petőfi-kávéház tulajdonosa.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3·10 m. hosszu teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

1 szelvény 7 korona
1 szelvény 10 korona
1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintugy felöltőszövetet, turistaöltönt, selyemkamgarnt stb. stb. gyári árakon küld a mint megbizható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az **előnyök,** a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen **Siegel-Imhof** cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

3041/1908. tkv. szám.

Árverési hirdetmény.

Lunova Ádám és Mandl Jakab végrehajtatónak Tiefenbach Péter volt ujvidéki lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 230 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 11-től járó 5% kamatai, 64 kor. 60 fill. perbeli és végrehajtási, már megállapitott, valamint jelenlegi 19 kor. 30 fill. és a még felmerülendő költségek kielégitése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területén levő az ujvidéki 191. sz. betétben A. I. 1. 2. sorsz. alatt felvett 765. 766. hrsz. 94. ősz. házból Tiefenbach Pétert megillető fele részre 3616 kor.-ban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül az 1908. évi junius hó 24. napjának délutáni 3 órája a kir. törvényszék árverési termébe tüzetik ki.

1. Ezen árverésen a fent körülirt ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10 %-át, vagyis 161 k. 60 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a k. igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék 1908. évi április hó 11--én.

Vékey.
kir. törvényszéki biró

4808. sz. tkvi 1908.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az ujvidéki kereskedők és iparosok hitelintézete mint szövetkezet bej. cég Ujvidéken végrehajtatónak *Markovits Obrád* (nős *Felbabov Jóczával*) *Grbity Jódor* (nős *Jadijin Daniczával*) zsablyai lakósok végrehajtást szenvedettek ellen 77 kor. tőke és járulékai iránt folytatott végrehajtási ügyben az ujvidéki kir. törvényszék és a titeli kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság területén a zsablyai 216. sz. betétben *Grbity Jódor* (nős *Judin Daniczával*) nevén felvett A kereszt 1. sorsz. 5477. hrsz. 191. négyszögöl szántó a Vinogradine dülőben 43 kor. a zsablyai 215. sz. betétben A kereszt 1. sorsz. a Levár dülőben levő 1 hold 871 négyszögöl szántóból *Grbics Jódort* (nős *Jadijin* Danicával) illető 17/50-ed részre 152 kor. 66 fillér becsáron s továbbá az A kereszt 2 sorsz. 8473 hrsi. sz. özvegy Grbics Sándorné sz. Jocics Milica, Grbics Tódor (nős Tadijin Danicával), Grbics István, Grbics Kata kiskoru, Grbics Mária kiskoru nevén felvett 1 hold 13 négyszögöl szántó a Bartina dülőben a végrehajtási törv. 156 §-a alapján 362 korona becsáron nyilvános árverés utján el fog adatni.

Határnapul az 1908. augusztus hó 17. napjának d. u. 3 órája Zsablya község házához kitüzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, amelynek 10%-át venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi 3333. számu J. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerü elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Titelen, 1908. április hó 28. napján.

Dr. Petrovits
kir. járásbiró.

883. sz. 1908. vgrh.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbiróságnak 1907. évi Pg. 6/2. számu végzése következtében Dr. *Horváth Géza* ügyvéd által képviselt *első ujvidéki magyar előlegezési-egylet* javára *Jandori Sándor és neje Kiss Éva* ellen 2400 kor. s jár. erejéig 1907. augusztus hó 19-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt évenként 260 koronára becsült, Ujvidék szab. kir. város határában fekvő III. 302. sz. 1¼ hold szőlőtelep haszonélvezeti joga, a városi terhek és egyéb költségek s a vételárnak azonnali készpénzfizetése mellett nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbiróság 1907. évi V. 1331/2. számu végzése folytán 2400 korona tőkekövetelés, ennek 1907 évi augusztus hó 10. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 178 kor. 16 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig a már teljesitett fizetések leszámitásával *Ujvidéken helyszinen a szőlőtelepen* leendő megtartására *1908. junius hó 15-ik napjának délutáni 4 órája* határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnák meg, hogy az érintett haszonélvezeti jog az 1881 LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Ujvidék 1908. évi junius hó 4. napján.

Horváth Gusztáv,
kir. bir. végrehajtó.

Uj uri és női divatkereskedés.

Van szerencsém a helybeli és környéki tisztelt közönség becses tudomására hozni, miszerint eddigi *Csávits Branko* cimű cégemet *Popovits Ljubomir* urral

CSÁVITS ÉS POPOVITS

cég alatt egyesitettük.

Az üzletet (**Popovits M. Testvérek** azelőtti helyiségében) tetemesen bővitettük és a mai szellemnek megfelelőleg a **legjobb angol, francia, német és svájci áruval** ellättuk a legolcsóbb áraktól drágább árakig.

Üzletünkben kaphatók: **bluzok, szoknyák, vászon- és battiszt- és himzett ruhák, zsupónok, nap- és esernyők, keztyük és harisnyák, himzések, csipkék,** legdivatosabb mindenféle **diszitmények női toilettek** számára.

Különlegességek legjobb szabásu **francia fűzőkben.** A t. c. **hajadonok** figyelmét forditjuk **chiffonban, battiszban** és **legfinomabb vászonban** való **vehérnemű nagy választékára** a mi üzletünkben. Kivánságra mindenkor állunk rendelkezésre **gazdag kollekcióval.**

Urak számára ajánljuk nagy választékunkat legjobb minőségű **mindenféle fehérneműben, angol kalapokban, cilinderekben, esernyőkben, pálcákban, gallérokban, nyakravalókban, kézelőkben, zsebkendőkben** és uri-divak minden egyéb kellékeiben.

Nagy választék uti böröndökben. — Helybeli és vidéki megrendeléseket eszközlünk **pontoson** és **gyorsan.** **SZABOTT ÁRAK.**

A tüzifaárak mérséklése.

A t. vevő közönség tudomására hozzuk, hogy összes tüzifáink árait *folyó évi junius hó 1-től* **ölenként 2.— kor.-nával** leszállitottuk és **egy waggon = 10.000 kg. I. rendű bükkfahasábot 180.— kor.-nával** árusitunk.

SCHWARZ TESTVÉREK,
3—4 fakereskedők Haltér 12.

MIT IGYUNK? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványviz erre a legbizt. óvószer.

Igyunk mohai forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhurutól szabadulni akarunk
Igyunk mohai forrást, ha a vesebajt gyógyitani akarjuk.
Igyunk mohai forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
Igyunk mohai forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

ÁGNES-

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszefertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek 26 év óta** bebizonyosodott hogy **meg ragálvos betegségektől is,** mint typhus, cholera, megkiméltettek azok, akik közönséges ivóviz helyett a baktoriummentes mohai **Ágnes-vizzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva.** Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes érfékü mesterségesen szénsavval felitett viznél** sőt a szódaviznél is **olcsóbb;** hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen, megszerezhesse, nagyobb **vidéki** városokban lerakatok szervoztettek, ugyanott a forrás leirásának ismertető füzete **ingyen kapható. A forrásvezetőség.**

6—15 Főraktár: **Dietzgen fiai uraknál Ujvidéken.** **Kedvelt borviz!** B.

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.